

**REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE**

Številka: U-I-137/10-51

Datum: 26. 11. 2010

**PRITRDILNO LOČENO MNENJE SODNIKA DR. ERNESTA PETRIČA
K ODLOČBI ŠT. U-I-137/10, KI SE MU PRIDRUŽUJE SODNIK JAN ZOBEC**

Glasoval sem za izrek te odločbe v celoti, vendar želim poudariti, da nikakor ne podpiram drobljenja ozemlja Slovenije na občine.

V odločbi (20. točka obrazložitve) je povzeto stališče Ustavnega sodišča iz začetka vzpostavljanja lokalne samouprave v Sloveniji, po katerem je naloga pravne države postaviti ureditev, v kateri naj ta proces poteka na pravno urejen in predvidljiv način (odločba št. U-I-13/94 z dne 21. 1. 1994). Postavitev tega pravnega okvirja je odgovornost Državnega zbora in je, kolikor gre za vprašanje primernosti meril in določil postopka, v polju njegove proste presoje. Ustavno sodišče v to presojo ne sme posegati. Presoja pa ustavnopravna vprašanja, kolikor gre za spoštovanje predpisanih meril in izvrševanje postopka ustanavljanja občin. Poudariti želim, da je politična in strokovna odgovornost Državnega zbora, da za oblikovanje in delovanje lokalne samouprave predpiše stvarne in razvojno ustrezne pogoje ter da je njegova ustavnopravna odgovornost, da te pogoje do potankosti spoštuje in uresničuje. Čeprav gre za zakonodajalca, njegova odgovornost za spoštovanje obstoječih norm ne more biti nič manjša, kot to velja za vsakega drugega.

Iz dosedanjih stališč Ustavnega sodišča izhaja, da je treba vsa vprašanja v zvezi z izpolnjevanjem pogojev za ustanovitev občine razrešiti v postopku do razpisa referendumu, tudi z uporabo sodnega varstva, kar povzema tudi obrazložitev te odločbe (18. točka obrazložitve, odločba št. U-I-322/98 z dne 15. 3. 2001). Prav kvalitetno izvrševanje tega dela postopka je bistveno za obvladovanje procesa uvajanja in nadaljnega oblikovanja lokalne samouprave. Ne glede na najavo spremenjene politike in ne glede na že spremenjen postopek za prihodnje morebitno spreminjanje mreže občin, je dobra priprava projekta "nova občina" vsebinski predpogoj za kvalitetni razvoj in delovanje lokalne samouprave.

Za oblikovanje občin, ki so sposobne učinkovito izvajati svoje naloge v korist prebivalcev na svojem območju, je nujno izpeljati poglobljen in celovit ugotovitveni postopek, v katerem mora Državni zbor ugotovitev o izpolnjevanju ali o neizpolnjevanju meril za oblikovanje občine sprejeti na podlagi strokovnih podatkov in analiz o vseh relevantnih vprašanjih ustanovitve občine. Vpogled v parlamentarna gradiva tega ne izpričuje. Vložene predloge za nove občine bi bilo treba, ne glede na predlagatelja, že v prvi fazi postopka strogo in vsestransko preveriti, ali izpolnjujejo vnaprej določena zakonska merila za obstoj in delovanje občine kot tiste skupnosti

prebivalcev, ki omogoča uresničevanje skupnih potreb na lokalni ravni. Že v tej fazi pa je treba preveriti tudi širše vidike, to je učinke v regiji, pa tudi na državni ravni. Pri tem posebej podčrtujem javnofinančni vidik, saj bi moral Državni zbor s posebno skrbnostjo zagotoviti, da bi obstoj in delovanje občin temeljila na ustavnem načelu njihovega samofinanciranja glede na 142. člen Ustave in 9. člen Evropske listine lokalne samouprave (Uradni list RS, št. 57/96, MP, št. 15/96 – MELLIS). Šele ko se Državni zbor na podlagi podatkovno podprtih ugotovitev prepriča, da predlagana občina izpolnjuje z zakonom določene kriterije tako, da bo učinkovito delovala in opravljala svoje ustavno določene naloge, lahko pristopi k razpisu referendumu, na katerem naj se ugotovi še volja prebivalcev na tem območju. Državni zbor odgovornosti za oblikovanje nove občine in za njeno bodoče delovanje ne sme prevaliti na prebivalce tega območja. Odgovorno mora izvršiti svoj del ustavnih in zakonskih nalog pri projektu "nova občina".

Ko pa je Državni zbor v postopku ustanavljanja oziroma oblikovanja občine že v fazi razpisanega referendumu, to pomeni, da je svojo vsebinsko pristojnost za oblikovanje občine že opravil in izčrpal. Vračanje Državnega zbora v prejšnjo fazo obravnave ni več mogoče, saj je že sprejel odločitve, ki obvezujejo tudi njega samega v nadaljevanju postopka (*Venire contra factum proprium nemini licet.*). Zato gre od tu dalje le še za vprašanje upoštevanja volje prebivalcev določenega območja. Samo ta lahko še vpliva na izvršitev zakonodajne pristojnosti Državnega zbora. Volja prebivalcev, izražena na referendumu, je zato smerokaz za izvršitev zaključne faze ustavne pristojnosti Državnega zbora v postopku ustanovitve nove občine in določitve njenega območja z zakonom. Prepričan sem, da Državni zbor lahko le s spoštovanjem z zakonom določenih kriterijev in pogojev ter strogim ocenjevanjem podatkov, potrebnih za oblikovanje občine, preprečuje pretirano drobljenje ozemlja Slovenije na občine.

Glasovanje za izrek v tokratni odločbi Ustavnega sodišča, ki bo kot končni rezultat prinesla dve novi občini, bi na prvi pogled lahko pomenilo nedoslednost. Vendar Ustavno sodišče ne more nadomestiti Državnega zbora pri njegovi najpomembnejši pristojnosti glede oblikovanja lokalne samouprave, to je pri oceni izpolnjevanja kriterijev oziroma pogojev za nastanek občine. V konkretnem primeru ravnanje Državnega zbora ni ustrezalo ustavnopravnim kriterijem, kar je v obrazložitvi odločbe izčrpno in tehtno utemeljeno. Zato kljub nasprotovanju nadaljnjemu drobljenju občin ne najdem ustavnopravne podlage za to, da bi glasoval proti izreku te odločbe.

dr. Ernest Petrič
Sodnik

Jan Zobec
Sodnik

